



Број: 03-02-4-72- 104 /24
Бања Лука, 08.04. 2024. године

**РЕГИОНАЛНИМ ЦЕНТРИМА
ОДСЈЕКУ ЗА ЦАРИНСКЕ ПОСЛОВЕ**

Предмет: Преглед робе изван мјеста рада и изван радног времена царинског органа

У Извјештају о извршеној контроли у Одсјеку за царинске послове Регионалног центра Мостар, број: 03-02-4-72-79/24 од 21.03.2024. године, између осталих, предложена је и мјера која гласи: "Сектор за царине да поново упозори Одсјеке за царинске послове у регионалним центрима на обавезу правилне и једнообразне примјене чл. 170. став (2) и 208. став (2) Одлуке о спровођењу Закона о царинској политици у Босни и Херцеговини."

Стога, имајући у виду предње наведену мјеру из поменутог извјештаја, поново указујемо царинским органима на обавезу правилне и једнообразне примјене чл. 170. став (2) и 208. став (2) Одлуке о спровођењу Закона о царинској политици у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 13/19, 54/19, 21/20, 47/21, 49/21, 4/22, 23/22 и 6/23) (у даљем тексту: Одлука), те у том циљу поново указујемо и на слjedeће:

Преглед робе изван мјеста рада и изван радног времена царинског органа у редовном (стандардном) поступку царинења

Чланом 170. Одлуке, прописано је, цитирамо:

- (1) Роба се прегледа на мјесту и у вријеме које за то одреди царински орган.
- (2) У оправданим случајевима, на захтјев декларанта, царинска канцеларија може одобрити да се преглед робе обави на неком другом мјесту и/или у неко друго вријеме од оног из става (1) овог члана. Декларант сноси све трошкове настале таквим прегледом.
- (3) Царински орган прописује износ трошкова прегледа робе из става (2) овог члана.

Чланом 280. став (2) Одлуке прописано је да се роба стављена у поступак провоза предочава одредишној царинској канцеларији у редовно радно вријеме. Међутим, на захтјев и о трошку односне странке, одредишна царинска канцеларија може дозволити предочење робе и изван редовног радног времена или на неком другом мјесту. Примјењује се члан 170. Одлуке.

Према члану 75. Закона о царинској политици у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 58/15; у даљем тексту: Закон), царинску декларацију поднијету у складу са чланом 74. Закона царински орган прихвата под условом да је роба за коју се подноси царинска декларација предочена царинској канцеларији (исто је прописано и чланом 133. став (4) Одлуке).

Дакле, у редовном поступку царинења (независно који царински поступак је у питању) роба обухваћена поднијетом царинском декларацијом предочава се у мјесту рада царинске канцеларије (а то су царински терминали одређени за предочење робе царинској канцеларији која је у питању) и предочење робе царинској канцеларији је обавезан услов за прихватање поднијете царинске декларације, независно од тога да ли ће, сходно анализи ризика, прихваћена царинска декларација бити предметом провјера и којих провјера (које провјере могу укључивати и преглед робе) од стране поступајуће царинске канцеларије или ће подаци у прихваћеној декларацији бити прихваћени без провјера.

Како је одредбом члана 170. став (2) Одлуке прописано да, у оправданим случајевима, на захтјев декларанта, царински орган може одобрити да се преглед робе обави на неком другом мјесту и/или у

неко друго вријеме од оног које за то одреди царински орган (*значи није обавезно*), то, неспорно из саме те одредбе, произилази да је могућност прегледа робе на неком другом мјесту или у неко друго вријеме *изузетак од општег правила* да се роба прегледа на мјесту и у вријеме у којем редовно ради поступајући царински орган, те стога њена примјена у редовном поступку царинења **не може бити учестала нити постати "опште правило"**.

Према одредбама царинских прописа које се односе на подношење царинске декларације и спровођење поступка који се захтјева царинском декларацијом за робу обухваћену истом, све радње које се спроводе у том поступку, укључујући и преглед робе, као параметре за процјену анализе ризика, су везане и односе се само на робу (и податке и документа) обухваћену том декларацијом, а не и на робу (и податке и документа) обухваћену неком другом декларацијом, и царински поступак по свакој царинској декларацији је засебан поступак. Царинска декларација за било који царински поступак односи се само на једног декларанта (а не на више деклараната) и преглед робе по свакој царинској декларацији је засебан преглед и односи се само на ту робу, независно гдје се исти обавља, како то произилази и из одредби члана 74. до 87. Закона и одредби Одлуке које се односе на подношење и прихватање царинске декларације, преглед робе, налазе царинског органа и друге мјере које примјењује царински орган. На царинске поступке покренуте по више поднијетих царинских декларација не може се примјенити институт "спајање ствари у један поступак" ни по којем основу, из предње наведених разлога, на слиједом тога ни на поднијете захтјеве за преглед робе по (или за) више царинских декларација јер је и преглед робе, као радња у поступку по поднијетој декларацији, засебан за сваку царинску декларацију односу робу обухваћену истом.

Стога, *када се доиста ради о оправданом случају, захтјев за преглед робе* изван мјеста рада царинског органа и/или изван редовног радног времена (у даљем тексту: захтјев за преглед робе) **подноси засебно сваки декларант** (или, у његово име, његов овлаштени заступник) **и засебно за сваку робу** која ће бити обухваћена **појединачном (једном) царинском декларацијом** која се подноси након наведеног прегледа робе ако буде одобрен. Дакле, не може се прихватити *један захтјев за више деклараната (увозника/извозника) или један захтјев за више царинских декларација истог увозника/извозника које ће бити поднијете*), те је стога и **сваки захтјев/декларација засебан и за обрачун трошкова**.

Оправданост захтјева декларанта за преглед робе у сваком поједином случају, цијени надлежна царинска испостава у складу са одредбама које регулишу ово питање, те при томе *треба цијенити* врсту и карактер робе, крајњу намјену робе (нпр. хитне интервенције у процесу производње или у другим ситуацијама које нужно захтјевају оправдану благовременост употребе робе), забране или ограничења и контроле инспекцијских органа којима предметна роба подлијеже, врсту поступка за који се роба пријављује и друге околности сваког појединог случаја. Такође, надлежна царинска испостава (као и Одсјек за царинске послове у регионалним центрима) мора посебно водити рачуна да одобравање таквог захтјева, због удаљености мјеста на којем се тражи преглед и времена потребног за преглед, не утиче на организацију, ефикасност и благовременост рада те царинске испоставе услед одсутности царинских службеника који би требали обавити преглед робе изван уобичајеног мјеста и времена рада царинске испоставе и да због тога не трпе други увозници/извозници који су робу предочили на царинском терминалу.

Међутим, захтјевање прегледа робе из разлога нпр. "економичности пословања" или слично, како се то у захтјевима за преглед робе наводи, не би се могао узети као оправдан разлог за одобравање таквог захтјева, јер је сваком пословном субјекту економичније када би се царински преглед робе могао обавити на мјесту гдје он тражи умјесто на царинском терминалу, али тако нешто према царинским прописима није могуће у редовном поступку царинења, нити би ова Управа могла имати ресурсе за то.

Надаље, чињеница што одређена роба у увозу/извозу мора испуњавати услове прописане другим прописима (нпр. прописима који регулишу ветеринарску, фитосанитарну или другу инспекцијску контролу, прописима из области превоза, заштите животне средине или друго), било у погледу паковања, начина и услова превоза, руковања током превоза и/или друго, *није и разлог за обавезно одобравање примјене члана 170. став (2) и члана 280. став (2) Одлуке, јер царинским прописима ни за једну робу није прописана обавезна примјена тих одредби*. Међутим, обавеза предочења робе у мјесту рада царинског органа, као опште правило у редовном поступку прописано чланом 75. Закона и чланом 280. став (1) Одлуке (за завршетак поступка провоза), примјењује се на сву робу, док примјена члана 170. став (2) и члана 280. став (2) Одлуке је изузетак од тог правила, чију примјену царински орган може (није обавезно) одобрити. При томе, ни у ком случају не оспоравамо чињеницу да се таквој роби треба дати предност у спровођењу царинског поступка када је иста уредно пријављена царинском

органу, на шта је раније указивано царинским органима, као ни чињеницу да се, у реално оправданом случају, одбори преглед робе ван мјеста рада царинског органа, али то не може бити учестало нити на "редовној основи".

Исто тако, чињеница да увозник има одобрено царинско складиште није од пресудног утицаја у разматрању захтјева за преглед робе, тј. то не значи да се "аутоматизмом" подразумева да је царински орган обавезан одобрити захтјев за вањски преглед робе у редовном поступку царинења. Држаоци царинских складишта имају могућности да, уз испуњење прописаних услова, исходе одобрење за кућно царинење за поступак царинског складиштења и за царинске поступке којим раздужује поступак царинског складиштења, као и за поједностављења у поступку провоза.

Такође, посебно треба цијенити оправданост захтјева за преглед робе (у завршетку поступка провоза) *која је пуштена у поступак провоза* из разлога што је у том случају роба у "кретању" на превозном средству у којем је пуштена у провоз од стране полазне царинске канцеларије (без обзира о каквој се роби ради), па је стога и оправдано (и правилно) да се роба допреми/предочи одредишној царинској испостави наведеној у провозној царинској декларацији (на царинском терминалу), која испостава ће спровести и *радње у завршетку провоза*, као и нови царински поступак за који роба буде пријављена након завршетка поступка провоза. Ово поготово у случају ако на граничном прелазу уласка има и царинска испостава и нема сметњи (у погледу надлежности) за спровођење захтјева царинског поступка у тој испостави над робом која је ушла у царинско подручје БиХ (у ком случају и не треба поступак провоза), или је мјесто на којем се тражи наведени преглед робе удаљеније од одредишне царинске испоставе или се одредишна испостава налази на путном правцу према мјесту гдје се тражи преглед робе.

Дакле, у случају када се ради о роби пуштеној у поступак провоза, та роба ради завршетка поступка провоза мора бити предочена одредишној царинској испостави (на царинском терминалу). Ако корисник поступка провоза (који нема статус овлашћеног примаоца - поједностављење у завршетку поступка провоза), у оправданом случају, тражи да робу умјесто на терминалу одредишне царинске испоставе предочи на неком другом мјесту, мора такође поднијети засебан захтјев одредишној царинској испостави за примјену члана 280. став (2) Одлуке (предочење робе у завршетку поступка провоза изван редовног мјеста рада или радног времена надлежне одредишне царинске испоставе) и не може робу допремити на то мјесто прије рјешавања тог захтјева, тј. може је допремити на то мјесто умјесто на царински терминал само ако му буде одобрен тај захтјев.

Захтјев за примјену члана 280. став (2) Одлуке може се односити само на једну провозну царинску декларацију, те ако надлежна одредишна царинска испостава исти одобри (у оправданом случају, цијенећи и узимајући у обзир предње наведено), а преглед робе одобрен и обављен по том основу односи се само на преглед робе по провозној царинској декларацији која је у питању у завршетку поступка провоза, *и тај преглед не може важити за нови (слједећи) царински поступак за који ће предметна роба бити пријављена након завршетка поступка провоза*. То значи да у, таквом случају истовремено треба поднијети, на одлучивање царинској испостави, и захтјев (засебан) за преглед те робе по члану 170. став (2) Одлуке за нови царински поступак у који ће иста, по редовном поступку, бити пријављена након завршетка поступка провоза.

Примјену члана 170. став (2) Одлуке (и члана 280. став 2.) одобрава шеф царинске испоставе, забиљешком на захтјеву и одређује царинске службенике који ће извршити преглед робе, а код царинског прегледа робе примјењују се уобичајена правила, те укључује провјере и обавља се на исти начин као у редовном мјесту рада царинске испоставе.

Царински службеници који обаве преглед робе о истом сачињавају записник (прилог: огледни примјер обрасца записника), у три примјерка од којих два уручују декларанту (који мора приложити и уписати у поље 44 царинске декларације која је у питању), а један задржавају за службене потребе, те спроводе радње у вези обрачуна трошкова прегледа робе у складу са Одлуком о трошковима прегледа робе изван мјеста рада и изван радног времена царинског органа ("Службени гласник БиХ", број 53/22).

У спровођењу поступка по царинској декларацији поднијетој за нови царински поступак за робу за коју је обављен преглед, поступајући царински службеник, независно од других радњи у том поступку, провјерава да ли се подаци наведени у декларацији слажу са подацима из записника о прегледу робе и других приложених докумената, те на прописани начин, уписује податке о прегледу робе и резултате прегледа у царинској декларацији (у одговарајућем модулу) у царинском информационом подсистему,

а такође и у инспекцијски акт предметне царинске декларације уписује сажето резултате прегледа робе и податке о записнику, а у поље Д/Ј уписује забиљешку "Записник у прилогу".

Када царинска испостава не може уважити захтјев за преглед робе, у том случају она не може у скраћеном поступку у виду забиљешке доносити негативне одлуке (јер и негативна одлука, па била она и у скраћеном поступку, мора имати одређене елементе одлуке у писаном облику, што укључује и поуку о правном лијеку), него само позитивне одлуке тј. одлуке којим се усваја захтјев странке ако је основан. Стога, у том случају, царинска испостава, у виду забиљешке на захтјеву, само констатује да захтјев не уважава уз навођење и разлога за то, те исти са припадајућим документима доставља Одсјеку за царинске послове којем организационо припада на доношење првостепене одлуке у управном поступку (Одсјек у том случају преузима улогу првостепеног органа у управној ствари која је у питању) и тек тада се доноси првостепена одлука (рјешење) по захтјеву странке, на коју странка може изјавити жалбу као редован правни лијек, о чему треба бити поучена у тој одлуци. Исто тако, ако царинска испостава није евентуално изнијела разлоге због којих сматра да не може уважити захтјев или су изнијети разлози нејасни, поступајући Одсјек за царинске послове (Група за царински поступак која води поступак) прије доношења првостепене одлуке треба затражити изјашњење од царинске испоставе.

Напомињемо да и Одсјек за царинске послове у регионалним центрима, у рјешавању по захтјеву за преглед робе који јој је уступљен од стране царинске испоставе, мора водити рачуна о свему напријед наведеном, а посебно о расположивости службеника у испостави за тражени преглед робе и обиму рада те испоставе, тј. мора водити рачуна и о томе да одобравање таквог захтјева ни на који начин не утиче на преглед робе деклараната који су робу предочили на царинском терминалу, као и о протеклу времена од момента подношења захтјева за преглед робе до момента одлучивања по захтјеву.

Подсећамо, примјена члана 170. став (2) и члана 280. став (2) Одлуке када је одобрена од стране надлежне царинске испоставе, ни у чему не искључује примјену других одредби царинских прописа и других прописа примјенивих у царинском поступку који је у питању, као ни примјену важећих казних одредби.

Код превоза робе жељезницом од стране овлашћеног жељезничког превозника из Босне и Херцеговине, царинска канцеларија која је надлежна за жељезничку станицу (било полазну или одредишну жељезничку станицу у увозу/провозу/извозу), радње царинске контроле и провјере из своје надлежности та канцеларија обавља на тој жељезничкој станици, те се у тој врсти саобраћаја та мјеста сматрају мјестима на којима надлежна царинска канцеларија редовно обавља те радње, *и у том случају не ради се о ситуацији из члана 170. став (2) или члана 280. став (2) Одлуке.*

Преглед робе у одобреним поједностављеним поступцима

Кућно увозно и извозно царинење за увозне и извозне царинске поступке имају могућности, под прописаним условима, користити увозници и извозници, и тиме себи олакшати и учинити економичнијим своје пословање у том погледу, јер та поједностављења пружају погодности у погледу прегледа робе. Стога, у наставку овог текста, укратко, дајемо одређене информације о тим поједностављењима и предностима у погледу прегледа робе у тим поједностављењима у односу на редован поступак царинења.

Чланом 3. тачка е) Одлуке о трошковима прегледа робе изван мјеста рада и изван радног времена царинског органа ("Службени гласник БиХ", број 53/22) (у даљем тексту: Одлука о трошковима прегледа робе) прописано је да се, у сврху те одлуке, под мјестом у којем царински орган редовно обавља царинење робе сматрају и: одобрени простори у поједностављеним царинским поступцима (властити простор корисника кућног царинења или неко друго мјесто одобрено одобрењем за коришћење поступка кућног царинења, те властити простор овлашћеног примаоца и овлашћеног пошиљаоца или неко друго мјесто одобрено одобрењем за коришћење тих поједностављења у провозном поступку, у којима ће, у тим поједностављеним поступцима, роба бити предочена надлежном царинском органу).

Када је у завршетку поступка провоза у статусу овлашћеног примаоца роба допремљена у одобрени простор овлашћеног примаоца и одређена је контрола пошиљке (преглед робе), независно од тога да ли је систем анализе ризика одредио контролу пошиљке или је одлуку о томе донијела одредишна

царинска канцеларија на основу локалне анализе ризика, у том случају царински преглед робе обављен у одобреном простору овлашћеног примаоца у завршетку поступка провоза изузет је од плаћања трошкова сходно члану 3. тачка е) Одлуке о трошковима прегледа робе и не примјењује се члан 280. став (2) Одлуке.

Ако након завршетка поступка провоза у статусу овлашћеног примаоца роба остаје у привременом смјештају до пријављивања за нови царински поступак након поступка провоза, у том случају тај се простор више не сматра простором овлашћеног примаоца у смислу правила о овлашћеном примаоцу (јер је поступак провоза завршен), него се сходно члану 5. тачка ц) Упутства о овлашћеном примаоцу ("Службени гласник БиХ", бр. 40/21 и 6/22) *сматра* "простором за привремени смјештај" док се та роба налази у привременом смјештају (уз положено ваљано осигурање за плаћање царинског дуга).

Статус овлашћеног примаоца је поједностављење у завршетку поступка провоза, али није уједно и поједностављење за кућно царинење за друге царинске поступке у које се роба ставља након завршетка поступка провоза у статусу овлашћеног примаоца.

Ако корисник новог царинског поступка има одобрење за кућно царинење за тај нови поступак и тим одобрењем је одобрени простор овлашћеног примаоца одобрен и као простор за кућно царинење, у том случају преглед робе од стране царинског службеника у том простору по одобреном кућном царинењу за захтјевани царински поступак је изузет од плаћања трошкова сходно члану 3. тачка е) Одлуке о трошковима прегледа робе и не примјењује се члан 170. став (2) Одлуке. Међутим, ако ће роба, по завршетку поступка провоза, бити одмах пријављена за нови царински поступак за који декларант нема одобрење за кућно увозно царинење, у том случају и нема сврхе користити статус овлашћеног примаоца, него тада робу пуштену у поступак провоза треба допремити и предочити на царински терминал одредишне царинске испоставе, чиме ће се избјећи и непотребни трошкови и друго.

Надаље, када се роба, након завршетка поступка провоза у статусу овлашћеног примаоца или након привременог смјештаја који је услиједио по завршетку поступка провоза у статусу овлашћеног примаоца, пријављује за нови царински поступак по царинској декларацији која се подноси у редовном (стандардном) поступку царинења, тада, сходно члану 75. Закона, роба мора бити предочена царинској канцеларији код које се подноси царинска декларација за нови царински поступак који је у питању, јер је то један од услова прописаних за прихватање те декларације, те стога евентуално одобрени преглед робе по захтјеву декларанта (у оправданим случајевима, како је напријед указано) ван мјеста рада те царинске канцеларије и/или ван њеног радног времена подлијеже плаћању трошкова према Одлуци о трошковима прегледа робе.

О предметном обавезни се упознати ваше организационе јединице ради упознавања и примјене, а путем њих и учеснике у царинском поступку.

Прилог: Огледни примјер обрасца записника о прегледу робе

Доставити:

1. Наслову, 4х
2. Сектору за царине (03, 03/1, 03/2 и 03/3)
3. Архива



Меморандум

РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР
 ЦАРИНСКА ИСПОСТАВА
 Број:
 Датум, године

ЗАПИСНИК

о прегледу робе:⁽¹⁾

- а) изван редовног мјеста рада царинске испоставе
 б) изван редовног радног времена царинске испоставе.

1. Декларант (подносилац захтјева за преглед робе):	2. Захтјев одобрен од ЦИ : Број: Датум:
3. Нови поступак (шифра или опис) ⁽²⁾ :	4. Претходни поступак (шифра или опис) ⁽²⁾ :
5. Прегледу робе присуствује (име и презиме присутног лица): а) декларант: б) заступник декларанта:	6. Мјесто и просторије гдје се роба прегледа:
7. Документа приложена уз захтјев:	
8. Документа накнадно предочена при прегледу робе:	
9. Утврђено стање:	
10. Преглед трајао од: до: сати	11. Укупно вријеме прегледа:
12. Остало:	

Записник сачињен дана, у примјерка.

Декларант/заступник	Царински преглед робе и докумената обавили:
Потврђујем моје присуство прегледу робе и преузимање два примјерка записника, те да немам примједби (име и презиме/потпис присутног лица/датум)	 (име и презиме / службена шифра и потпис) М.П.

(1) Одговарајуће заокружити: тачку а) или б).

(2) Термин "царински поступак" укључује и привремени смјештај ако се ради о истом. Уписује се прописана четвороцифрена шифра царинског поступка, односно назив поступка ако шифра није прописана.

(3) У тачки 9. записника треба навести да ли је предочена за преглед сва роба наведена у захтјеву за преглед или податке која роба од наведене у захтјеву је предочена, зависно од ситуације. Навести резултате провјере који се не слажу са подацима наведеним у захтјеву и документу (документима) о претходном царинском поступку у којем се роба налази прије прегледа; навести друге чињенице и налазе који су важни за примјену прописа за сљедећи (нови) царински поступак за који ће роба бити пријављена након обављеног царинског прегледа.